

Література

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21 чер. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2469-19/page2>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
3. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
4. Біла-Тіунова Л.Р. Державна служба України. Загальна частина: навчальний посібник. Одеса, 2020. 511 с.
5. Горзов А. Службова кар'єра державного службовця органів прокуратури в Україні. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2017. № 3. С. 54-60.
6. Автушенко І. Кар'єрне зростання військовослужбовців Збройних Сил України. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2018. Вип. 20. Т. 1. С. 4-9.
7. Кікінчук В. Сутність службової кар'єри в органах Національної поліції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 6. С. 146-149.

УДК 342(043.2)

Стрельченко О.Г., професор,
Ганзенко М.В., аспірант,
Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, Україна

РЕФОРМА ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: ЩО ЗМІНИЛОСЬ В АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Зовнішня політична діяльність України, враховуючи ситуацію в державі, яка почалась у 2014 році і відбувається досі, для збереження і захисту прав громадян, територіальної цілісності країни, для того, щоб українці більше не гинули на війні з Росією, повинна зберегти направлення своєї діяльності на шлях євроінтеграції України до світової спільноти.

Сучасний стан органів дипломатичної служби України визначає собою реальне поняття довгого та не простого шляху незалежної України, яка потребує гідного вдосконалення правового забезпечення до справжньої демократичної європейської держави, як гідного учасника міжнародно – правових відносин на зовнішньополітичній арені світу.

В червні 2018 року, Верховна Рада України ухвалила оновлений Закон України «Про дипломатичну службу».

Так, законом визначаються посади дипломатичної служби та працівників, що виконують функції з обслуговування, а також категорії дипломатичних посад і дипломатичні ранги. Передбачається, що

зараховування до дипслужби здійснюється шляхом призначення громадянина України на посаду дипломатичної служби за результатами конкурсу, крім визначених цим законом випадків, коли призначення на дипломатичні посади здійснює президент. Конкурс на зайняття посади дипломатичної служби проводиться конкурсною комісією Міністерства закордонних справ [1. с. 132]. Відзначається, що вперше при призначенні особи на посаду до дипслужби встановлюється випробувальний термін до 6 місяців, який є обов'язковим. При цьому, особам, які призначаються президентом, випробування не встановлюється. Міністр закордонних справ вносить президенту подання про призначення надзвичайного і повноважного посла України, надзвичайного і повноважного посла України з резиденцією в Києві, постійного представника України при міжнародній організації, голови місії України при міжнародній організації і т.д. Також до посадових осіб дипломатичної служби з присвоєнням дипломатичного рангу тепер будуть віднесені і громадяни України, які займали або займають посади в Раді Європи, його органах, Європейському суді з прав людини, Організації НАТО з підтримки і постачання, а також посади в інших публічних міжнародних організаціях або установах, членом або учасником яких є Україна і які уклали угоду, яка визначає привілеї та імунітети. Українцям, які займали керівні посади в міжнародних інстанціях буде присвоюватися дипломатичний ранг надзвичайного і повноважного посла. Також вводиться обов'язкова ротація дипломатів, які не зможуть відмовитися поїхати в «менш престижне» посольство, а також навчання в профільних закладах як в Україні, так і за її межами. Вводиться можливість дипломатичної служби за контрактом, підвищується рівень соціального захисту дипломатів і членів їх сімей та інше [2].

На наш погляд міжнародно-правове визнання, поняття рівності між державами у правовому полі на міжнародній арені - це і є показник ефективності та результативності, а також найвищою оцінкою діяльності органів дипломатичної служби.

Вагомою складовою частиною будь – яких міжнародних відносин є правові норми. Для забезпечення своїх інтересів та міжнародних прав, кожна держава використовує своє право на участь у зовнішньополітичних відносинах.

Варто зазначити, що в Україні спостерігається активний темп діяльності у сфері зовнішньої політики всіх залучених органів державної влади. Результати експертного огляду зовнішньої політики за 49 напрямками свідчать, що Україна займає проактивну позицію, постійно збільшує і диверсифікує офіційні контакти, поліпшує зовнішньополітичний інструментарій. У зовнішньополітичній діяльності Україна досягла найвищого показника з п'ятьма державами із семи серед країн Великої сімки (Велика Британія, Канада, Німеччина, США, Франція), що

може свідчити про сфокусованість на досягненні конкретних цілей з-поміж виокремлених зовнішньополітичних пріоритетів. Тут можна відмітити і дуже активний діалог на найвищому рівні (під час двосторонніх візитів та зустрічей на полях), і тісні міжурядові та міжпарламентські контакти, а також засідання спільних двосторонніх інституції [3].

В умовах неконтрольованих військових дій, економічного та політичного стану держави, саме дипломати покликані захистити громадян країни, використовуючи усі дипломатичні методи і засоби, починаючи від пошуку найефективніших компромісів і закінчуючи попередженням негативних наслідків, в незалежності від рівня складності та умов виконання своїх функціональних обов'язків. Необхідно приділяти максимум уваги адміністративно – правовому забезпеченню діяльності органів дипломатичної служби України. Дипломати просто вимушені постійно розвиватись та доповнювати інструментарій функціональних обов'язків для підвищення рівня ефективності та результативності власної праці.

Самостійність держави, яка обумовлена спроможністю незалежно впроваджувати політичний та економічний внутрішній розвиток, відповідально виконувати умови міжнародних угод про співпрацю, здатна формувати необхідну державність, що буде визнана світовою спільнотою. З цією метою Урядом розглядалось питання шляхів вступу України до Європейського Союзу, адже до актуального політичного і економічного стану міжнародного співробітництва у сфері реалізації зовнішньої політики, Україна створила результативну мережу власних дипломатичних і консульських представництв. Враховуючи, що в перші роки незалежності Україну визнали понад 170 іноземних держав, та практично з усіма ними встановлені дипломатичні відносини, станом на 2020 рік ми можемо спостерігати активний розвиток двосторонніх та тристоронніх угод міжнародного співробітництва. Наразі, в Україні акредитовані 76 посольств і консульств зарубіжних країн, 19 представництв міжнародних організацій, Представництво Європейського Союзу, а також дві моніторингові місії. Держава виконує і уклала більше двох тисяч міжнародно – правових угод [4].

Отже, можемо дійти висновку, що лише беззаперечна і непохитна національна законодавча база, позитивно сталі політичного та економічного стану, а також військовий потенціальний захист країни, може надати надійне та впевнене підґрунтя для виконання своїх надважливих функцій службовцям органів дипломатичної служби України.

Література

1. Стрельченко О.Г. Адміністративно правова характеристика органів державної виконавчої служби України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. № 60. 2020. С. 131-135.
2. МЗС запрацює по-новому: Рада ухвалила президентський закон про дипслужбу. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/04/5/7176877/>
3. Українська призма: Зовнішня політика 2018. Аналітичне дослідження ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фондв ім. Ф. Еберта. Київ, 2019. 258 с.
4. Крупеня І.М. Дипломатична та консульська служба: навчальний посібник. Київ: КиМУ, 2019. 303с.

УДК 342(043.2)

Токарева К.С., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ

Альтернативне вирішення спорів – це форми та процеси, які передбачають сукупність універсальних, гнучких, узгоджених сторонами способів, засобів та прийомів врегулювання правових конфліктів без звернення до процедури державного судового розгляду.

Серед основних форм альтернативного вирішення спорів традиційно виділяють:

- переговори, які полягають у вирішенні спорів безпосередньо конфліктуючими сторонами без участі третіх осіб;
- медіацію, яка полягає у врегулюванні спору за допомогою незалежного, нейтрального посередника, який сприяє сторонам у досягненні угоди у спорі;
- третейський суд, який полягає у вирішенні спору за допомогою нейтрального арбітра або групи арбітрів, які уповноважені на винесення обов'язкового для сторін рішення [1, с. 17].

Окрім основних, виділяють змішані альтернативні способи вирішення спорів, серед яких: посередництво-третейський суд, де посередником виступає арбітр; «міні-суд»; незалежна експертиза з встановлення фактичних обставин справи; омбудсмен; приватна судова система тощо [2, с. 245].

Альтернативне вирішення спорів здавна використовувалося у приватно-правовій сфері, оскільки такі відносини відрізняють рівністю сторін. Тоді як публічно-правова сфера супроводжується принципом імперативності. Однак у 2001 році Комітет Міністрів Ради Європи ухвалив Рекомендації Рес (2001) 9 державам-членам щодо альтернатив